

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 3Csp/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620200501
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2023:8620200501.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník sudcom JUDr. Ivom Paradam v spore žalobcov 1) A. B., nar. XX.X.XXXX a 2) C. B., nar. X.X.XXXX, obaja bytom XXX XX D. B. XX, právne zastúpených JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanej VÚB, a.s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava – mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 235,68 eura, takto

rozhodol:

I. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. U 17776-08 zo dňa 25.6.2008 v Základných podmienkach v znení: „Čiastka B Úveru vo výške: 7 100 Sk bude prevedená na účet Consumer Finance Holding, a.s. (ďalej aj „CFH“) číslo: 184 846 2653/0200, Účel: úhrada výdavkov – nákladov CFH súvisiacich s poskytnutím Úveru vynaložených na tento účel CFH“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcom spoločne a nerozdielne sumu 235,68 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalobcom priznáva náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa podanou žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 11.3.2020 domáhali proti žalovanej určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky a priznania primeraného finančného zadosťučinenia tak, ako je to uvedené vo výrokoch I. a II. tohto rozsudku.

2. Žalobu odôvodnili dôvodmi, ktoré sú uvedené nižšie tohto odôvodnenia a s ktorými sa súd stotožnil.
2 3Csp/19/2020

3. Žalovaná k žalobe uviedla, že dôležitou súčasťou spotrebiteľskej ochrany – tak v prostredí práva SR, ako aj práva EÚ – je definícia subjektov, adresátov tejto ochrany. Pri tzv. teste nekalosti obchodnej praktiky vychádzajú tak predpisy EÚ (najmä smernica 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách) ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa z ekonomického správania nie príležitostného (kauzálného) spotrebiteľa, ale naopak zo správania tzv. priemerného spotrebiteľa, ktorého pojem a význam si smernica prepožičala z predchádzajúcej judikatúry Súdneho dvora EÚ k slobode pohybu, a za ktorého je považovaný len ten spotrebiteľ primerane správne informovaný (reasonably well-informed), zároveň všímavý (observant) a rovnako tiež obozretný (circumspect) (JUDr. Róbert Dobrovodský, PhD., LL.M.: Aktuálne otázky občianskoprávnej ochrany spotrebiteľa v právnom styku s podnikateľmi, Zborník k 16. Slovenským dňom obchodného práva, rok 2010, Paneurópska vysoká škola a Slovenská advokátska

komora). Takýto tzv. priemerný spotrebiteľ v judikatúre Súdneho dvora EÚ je len osoba kritická v jej správaní sa na trhu a osoba, ktorá sa sama informuje o kvalite aj cene tovarov, a ktorá sa správa suverénne ekonomicky (rozhoduje o kúpení či nekúpení tovaru alebo služby) (Napríklad, obozretný spotrebiteľ neuverí tomu, že veľkosť (rozmer) reklamovaného (propagovaného) označenia na balení tovaru je totožná s jeho skutočnou veľkosťou. Rovnako priemerný spotrebiteľ nebude prisudzovať tovarom označovaným ako „dermatologicky testované“ liečebné účinky, ktoré tovar ani nemôže mať). Ak aj priemerný spotrebiteľ nie je vždy primerane správne informovaný, predpokladá sa, že je informovaný aspoň priemerne (averagely informed). Z vyššie uvedených definičných znakov tzv. priemerného spotrebiteľa je teda zrejmé, že ani európske a ani vnútroštátne predpisy nechránia spotrebiteľa, ktorý bol a zostal neinformovaný v dôsledku svojej nevšímavosti prípadne neobozretnosti (alebo až ľahostajnosti a ľahkomyselnosti).

4. Často však skutočnosti uvádzané v spotrebiteľských žalobách nasvedčujú tomu, že spotrebiteľ spadá možno práve do tejto zmieňovanej skupiny absolútne neinformovaných spotrebiteľov (ktorých neinformovanosť je spôsobená nevšímavosťou a ľahkomyselnosťou). Je potrebné si uvedomiť, že ak spotrebiteľovi vadili niektoré zmluvné klauzuly už v čase prípravy zmluvnej dokumentácie a v čase predloženia návrhu zmluvy na posúdenie, tak zmluvu vôbec nemusel a nemal uzavierať (prípadne sa pred podpisom iniciatívne: i) klásť otázky a ii) žiadať „dovysvetliť“ skutočný význam a zmysel zmluvných klauzúl, ktorým nerozumel). Ak však spotrebiteľ návrh zmluvy prijal a text zmluvy podpísal bez toho, že by sa snažil predtým porozumieť obsahu predloženého návrhu zmluvy (prípadne dokonca bez toho, že by si návrh zmluvy prečítal), tak takéhoto spotrebiteľa nemožno považovať za spotrebiteľa primerane (resp. aspoň priemerne) správne informovaného, všímavého a obozretného, ktorého legitímne záujmy chráni právo EU a rovnako aj právo SR. Tieto požiadavky (na zodpovedné správanie sa spotrebiteľov, na aspoň minimálny stupeň ostražitosťi, na vyvarovanie sa ľahkomyselnosti pri uzavieraní spotrebiteľských zmlúv) vyslovujeme nielen my, rovnako ich akcentujú aj orgány dohľadu – napr. NBS, poukazujúc na: - informačný leták NBS o 5P finančného spotrebiteľa (zodpovedný finančný spotrebiteľ: 1. premýšľa, 2. Porovnáva ponuky, 3. Podpíše len to, čomu rozumie, 4. Pozná svoje práva, 5. Problémy rieši okamžite a iniciatívne), - informačný leták NBS s radami, ako vyberať úver (tu NBS jasne akcentuje, že všetko chce čas – spotrebiteľ si má opakovane prečítať všetko predtým, ako to podpíše, zároveň spotrebiteľ nemá podpisovať to, čomu nerozumie!).

5. Ak by konajúci súd postupoval inak (a teda, ak by hodlal návrhu žalobcu vyhovieť – napriek skutočnostiam opisovaným vyššie), postupoval by súd podľa nás v rozpore s článkom 5 CSP, podľa ktorého zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Na tomto mieste

3

3Csp/19/2020

žalovaná poukázala na skutočnosť, že v základom konaní súd v žiadnom konaní nekonštatoval akékoľvek porušenie spotrebiteľského práva. V prípade, ak by súd priznal žalobcom požadovanú sumu 235,68 eura, podľa názoru žalovanej by nedošlo k naplneniu satisfakčnej funkcie primeraného finančného zadostučinenia, nakoľko žalobcovi nebola spôsobená zo strany žalovanej žiadna krivda. Netreba tiež zabúdať na skutočnosť, že žalobcom boli poskytnuté zo strany postupcu finančné prostriedky vo výške 17 496,51 eura, pričom uhradili len sumu 9 230 eura. Je teda zrejmé, že doposiaľ nevrátili ani len poskytnuté finančné prostriedky. Ak by teda konajúci súd dospel predsa len k záveru, že práva uplatňované v tomto súdnom konaní naozaj žalobcovia získali a patria mu, tak výkon týchto práv žalobcu - uskutočňovaný za okolností a v súvislostiach opisovaných vyššie – je nepochybne v rozpore s dobrými mravmi. Z týchto dôvodov by konajúci súd mal podanú žalobu zamietnuť s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník, ani iný predpis nedefinuje pojem dobré mravy. Teória a súdna prax však zhodne považujú dobré mravy za všeobecne uznávané pravidlá morálky, ktoré predstavujú fundamentálny hodnotový poriadok spoločnosti a zákonodarca ich považuje za tak významné, že ich pomocou odkazu v právnej norme včleňuje do občianskeho práva. Z toho vyplýva, že tieto morálne pravidlá majú objektívnu povahu, a preto akékoľvek súhlasné, a teda subjektívne motivované vyhlásenie zmluvných strán, nie je smerodajné v tom, či nimi uzavretá zmluva je v súlade s dobrými mravmi, alebo nie (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28. augusta 2008, sp. zn. 16Co/152/2008).

6. Súdna prax zaujala názor, že postup súdu podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka má miesto len vo výnimočných situáciách, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov či uspokojenie iných potrieb, kedy hlavná alebo aspoň prevažujúca

motivácia je úmysel poškodiť či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva), prípadne kedy je zrejmé, že výkon práva vedie k neprijateľným dôsledkom prejavujúcim sa ako vo vzťahu medzi účastníkmi, tak na postavení niektorého z nich navonok. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia dlžníkovi, ktorý nevrátil ani len poskytnuté finančné prostriedky, podľa názoru žalovanej jednoznačne napĺňa predpoklad neprijateľných dôsledkov výkonu práva. Priznanie takéhoto nároku by tiež voči chronickým neplatičom vysielalo signál, že svoje zmluvné záväzky nie sú vôbec povinní dodržať. Dokonca by ich k ich nedodržiavaniu tomu vyslovene nabádalo, keďže v konečnom dôsledku snaha veriteľa o vymoženie jeho nároku, na základe uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy (príčom v čase keď o vykonanie týchto zrážok veriteľ žiadal, o neplatnosti tejto dohody nemal vedomosť) vedie k získaniu ďalších finančných prostriedkov.

7. Podľa rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10Co/55/2020 zo dňa 24.6.2020: „K tvrdeniu žalovaného v podanom odvolaní, že súd prvej inštancie ignoroval skutočnosť, že ako spotrebiteľ je slabšou stranou zmluvy v spotrebiteľskom vzťahu a patrí mu ochrana podľa spotrebiteľského práva, odvolací súd uvádza, že ochrana spotrebiteľa má svoje limity a nemožno ju ponímať ako obranu proti ľahkovážnosti a nezodpovednosti s tým, že ochrana spotrebiteľa je síce dôležitým faktorom v spoločnosti, avšak nemožno mu poskytovať takú ochranu, ktorá by viedla k jeho jednostrannému zvýhodňovaniu, nakoľko spotrebiteľ by bol v takýchto prípadoch zbavený akejkolvek zodpovednosti pred uzatvorením zmluvnej povinnosti dôkladne navzájom zvážiť výhody a nevýhody a podľa toho rozumne konať, pričom neexistuje ani vecne odôvodniteľný dôvod oslobodiť spotrebiteľa od povinností, ktoré mu ukladá zmluva s rovnocenným partnerom, ak sa k splneniu tejto povinnosti zaviazal

4

3Csp/19/2020

dobrovoľne a s vedomím ich rozsahu (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 23Cdo/1201/2009).“

8. Žalobcovia v podanej žalobe tiež konštatovali, že zmluva obsahuje neprijateľné podmienky. Žalovaná v tejto súvislosti podotkla, že v zmysle ust. 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka „Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.“ Z uvedeného vyplýva, že za neprijateľné nie je možné považovať akékoľvek zmluvné ustanovenie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, ale musí ísť o nerovnováhu, ktorá podstatným spôsobom preváži miskú váh na stranu veriteľa. Skutočnosť, že spotrebiteľ je v zmysle zmluvy povinný platiť prípadné poplatky, o ktorých je vopred informovaný nie je pre takýto predpoklad základom. Ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje, aby spotrebiteľské zmluvy obsahovali dojednania, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podľa ust. § 53 ods. 4 písm. k) sa uvádza, že za neprijateľnú zmluvnú podmienku sa považujú ustanovenie, ktoré „požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.“ Okrem generálnej klauzuly Občiansky zákonník obsahuje tiež ustanovenie § 53 ods. 4 v ktorom uvádza konkrétne podmienky, ktoré v prípade, ak sú obsiahnuté v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi, je potrebné považovať za neprijateľné. Žalovaná poukázala aj na skutočnosť, že na to, aby sa predmetné ust. považovalo za neprijateľné musí ísť v prvom rade o neprimeranú sankciu.

9. Z podanej žaloby je možné vyvodiť, že neprijateľnosť zmluvných podmienok vidia žalobcovia v tom, že ako spotrebiteľa podľa jeho tvrdení nemohli ovplyvniť predformulované ustanovenia Zmluvy, pričom uvedené zmluvné podmienky spôsobujú podľa jeho názoru rozpor s požiadavkou dobrej viery, zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech jeho osoby, ako spotrebiteľa. Žalovaná tieto účelové tvrdenie žalobcov v celom rozsahu popiera a uviedla, že uvedené predstavuje len všeobecné, ničím nepreukázané a účelové tvrdenia, ktoré sú podľa názoru žalovanej robené žalobcami s cieľom podania účelovej žaloby a snahy o získanie bezdôvodného obohatenia na úkor žalovanej (pod pláštikom tzv. primeraného finančného zadosťučinenia). Na tomto mieste žalovaní zdôraznili, že Zmluva bola žalobcom v rámci kontraktáčného procesu predložená na preštudovanie, pričom súhlas so všetkými jej ustanoveniami vyjadrili vlastnoručnými podpismi. V žiadnom prípade nemožno súhlasiť s tvrdením žalobcov, že nemali inú možnosť, než prijať takto formulovaný návrh – uvedené je absolútne absurdným

ohýbaním práva a snahou o zneužitie spotrebiteľského postavenia žalobcu. Žalovaná ničím nepoprela, že obsah Zmluvy ňou bola vopred pripravená – toto však nie je v zmluvných vzťahoch ničím výnimočný jav, pretože návrh zmluvy, resp. zmluvu v písomnej podobe, vždy musí niektorá zo zmluvných strán pripraviť, aj keď žalobcovia na obsahu Zmluvy nijakým spôsobom neparticipovali. Prijatím opačného výkladu by potom museli byť všetky zmluvy, ktoré hromadne uzatvárajú štátne energetické podniky, banky, mobilní operátori atď. so spotrebiteľmi posudzované ako neplatné, resp. obsahujúce neprijateľné zmluvné podmienky, nakoľko akýmkoľvek ustanovením, ktoré by spotrebiteľa zaväzovalo k plneniu dodávateľovi by si mal podľa tvrdení žalobcov v podanej žalobe zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3

5

3Csp/19/2020

Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Nakoľko žalobcovia mali možnosť ovplyvniť obsah Zmluvy a zmluvné ustanovenia, ktoré podanou žalobou označujú za neprijateľné vylúčiť - podľa citovaného ust. Občianskeho zákonníka nemožno mať o individuálnom dojednaní týchto ustanovení podľa názoru žalovanej žiadnych rozumných pochybností. Prípadná skutočnosť, že žalobcovia si pravdepodobne zmluvu v celistvosti ani len neprečítali (napriek vyhláseniu priamo v Zmluve, že tak urobil a s obsahom bezvýhradne súhlasí), nemôže byť na ťarchu žalovanej.

10. Sudca v disente k nálezu sp. zn. I. US 547/2012 uviedol, že všeobecne súdy, vrátane ústavného sudu, ochranu spotrebiteľov pustili už tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie, aj keď uzavru akúkoľvek zmluvu, dokonca čokoľvek, čo sa prieči zdravému rozumu (v zmysle „ten chudák ani nevie, čo podpísal“, ale „peniaze mohol zobrať“), a to sa už dotýka samej podstaty a hlavne primeranosti pravá, v dôsledku čoho spotrebiteľa z úradnej povinnosti zbavujú jeho zodpovednosti. Z vykonaného dokazovania podľa názoru žalovanej jednoznačne vyplynulo, že v čase uzavretia Zmluvy neexistovala žiadna objektívna a už vôbec nie vážna prekážka, ktorá by žalobcom znemožňovala resp. sťažovala oboznámiť sa s textom navrhovanej zmluvy (žalobca: 1. nebol v časovej tiesni, 2. nikto ho k podpisu nenútil, 3. neinformoval žalovaného, že by text bol preňho prípadne nečitateľným, či už z dôvodu veľkosti písma, prípadne očnej vady, nedostatku svetla, straty poskytnutých dokumentov, prípadne iných rýdzo subjektívnych dôvodov navrhovateľa; 4. nežiadal žalovanú ani nikoho iného o dodatočné podrobnejšie vysvetlenie zmyslu niektorých navrhovaných zmluvných klauzúl a ani vysvetlenie právnych dôsledkov jednotlivých klauzúl) a rovnako tak ani žiadna objektívna a ani iná prekážka, ktorá by bránila žalobcom, aby uskutočnili svoj nesúhlas s akýmkoľvek zmluvným ustanovením v Zmluve a dohodol si so žalovanou iné podmienky. Žalobcovia však (možno sa len domnievať, či úmyselne) súhlasili so zmluvnými podmienkami (ktoré podľa ich tvrdení považovali za neprijateľné), čo je preukázateľné ich podpismi na Zmluve a aktuálne sa snaží účelovo zneužiť ochranu spotrebiteľa podaním tejto žaloby – a získať tak na úkor dodávateľa neoprávnený prospech – to všetko za situácie, kedy mu konaním dodávateľa nevznikla (a ani reálne nehrozila) žiadna ujma. Žalovaná poprela tvrdenia žalobcov, že boli donútení Zmluvu za ponúkaných podmienok podpisovať – prijaté zmluvné podmienky sa od návrhu žalovanej nelíšili len z toho dôvodu, že žalobcovia so všetkými zmluvnými podmienkami vyjadrili svoj súhlas. Žalovaná za situácie akceptovania navrhovaných podmienok nemala dôvod pristupovať k osobitnému vyjednávaniu jednotlivých zmluvných ustanovení, nakoľko tieto boli žalobcami bezvýhradne akceptované. Individuálne dojednanie podmienok s každým záujemcom o úverový produkt – a to za situácie, že záujemca s navrhovanými podmienkami súhlasí – je v praxi nepredstaviteľné a nereálne a navyše by neúmerne zvýšilo náklady spojené s poskytnutím úveru, ktoré by sa mohli odraziť v ďalších poplatkoch s týmto úverom spojených.

11. Ako vyplynulo z vyššie uvedeného, tvrdenia žalobcov o tom, že predložená Zmluva bola pripravená dodávateľom (žalovanou) žalovaní nerozporujú. Samotná zmluva o

6

3Csp/19/2020

spotrebiteľskom úvere je najmä s poukazom na rozsiahle povinnosti poskytovateľa štandardne pripravená dodávateľom služby - bankou. Tá na základe žiadosti klienta a po posúdení jeho bonity,

predloží klientovi návrh zmluvy. Po oboznámení sa s jeho obsahom je následne len na uvážení klienta či do zmluvného vzťahu za ponúkaných podmienok vstúpi, alebo prednesie svoje výhrady k sporným zmluvným dojednaniám, na základe čoho sa poskytovateľ rozhodne, či výhrady akceptuje, alebo k uzatvoreniu zmluvného vzťahu nedôjde. Samotná skutočnosť, že zmluva je pripravená dodávateľom, tak ničím nemôže bez ďalšieho spôsobiť neplatnosť zmluvy, ani jej časti, prípadne neprijateľnosť akýchkoľvek zmluvných dojednaní. Podľa uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/291/2019 zo dňa 26.8.2020: Záver o neprijateľnosti tohto zmluvného dojednania súd formuloval iba s ohľadom na tú skutočnosť, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne vyjednaná, keďže tvorila súčasť formulárovej zmluvy, a preto žalovaná nemala možnosť jej znenie ovplyvniť. S týmto záverom sa odvolací súd nestotožňuje, pretože iba samotná skutočnosť, že zmluvná pokuta nebola individuálne dojednaná, nemá bez ďalšieho za následok jej neprijateľnosť. Záver o neprijateľnosti dohody o zmluvnej pokute musí byť vždy výsledkom vyhodnotenia kritéria, ktorým je primeraná rovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán (§ 53 ods. 1 prvej vety OZ). Zároveň platí, že neprijateľnou nie je taká zmluvná podmienka, ktorá bola individuálne dojednaná. Formulárová povaha zmluvnej podmienky (a teda nie je osobitné vyjednanie) je teda iba predpokladom pre úvahu o jej neprijateľnosti a predstavuje tak podmienku, a nie dôvod zakladajúci neprijateľnosť. Dôvodom neprijateľnosti zmluvnej podmienky je vždy značná nerovnováha, ktorú v právnom vzťahu v neprospech spotrebiteľa zakladá, z čoho vyplýva, že záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa nevyhnutne bez kvalifikovaného zdôvodnenia takejto nerovnováhy nezaobíde.... Záver súdu, že v prejednávanej veci zmluvná pokuta nebola individuálne dojednaná je správny z dôvodov, ako ich uviedol súd prvej inštancie, avšak samotná táto skutočnosť nemá automaticky za následok, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. O takýto prípad pôjde vtedy, ak jej dojednaním bola spôsobená značná nerovnováha v neprospech spotrebiteľa.

12. Podľa rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10Co/55/2020 zo dňa 24.6.2020: „K tvrdeniu žalovaného v podanom odvolaní, že súd prvej inštancie ignoroval skutočnosť, že ako spotrebiteľ je slabšou stranou zmluvy v spotrebiteľskom vzťahu a patrí mu ochrana podľa spotrebiteľského práva, odvolací súd uvádza, že ochrana spotrebiteľa má svoje limity a nemožno ju ponímať ako obranu proti ľahkovážnosti a nezodpovednosti s tým, že ochrana spotrebiteľa je síce dôležitým faktorom v spoločnosti, avšak nemožno mu poskytovať takú ochranu, ktorá by viedla k jeho jednostrannému zvýhodňovaniu, nakoľko spotrebiteľ by bol v takýchto prípadoch zbavený akejkolvek zodpovednosti pred uzatvorením zmluvnej povinnosti dôkladne navzájom zvážiť výhody a nevýhody a podľa toho rozumne konať, pričom neexistuje ani vecne odôvodniteľný dôvod oslobodiť spotrebiteľa od povinností, ktoré mu ukladá zmluva s rovnocenným partnerom, ak sa k splneniu tejto povinnosti zaviazal dobrovoľne a s vedomím ich rozsahu (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 23Cdo/1201/2009)... V posudzovanej veci je totiž nesporné, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému pôžičku na zaplatenie jeho záväzkov a žalovaný, a napriek tomu, že sa na jej zaplatenie zaviazal, neuhradil žalobcovi ani jednu zmluvne dohodnutú splátku, z dôvodu ktorého okolností, že je žalovaný spotrebiteľom neznamena, že jeho postavenie v súdnom spore je privilegované natoľko, že ako dlžník nenesie žiadnu zodpovednosť za vznik svojich záväzkov, keďže by bol absolútne neprípustne zvýhodnený oproti veriteľovi, ktorý si na rozdiel od žalovaného svoje zmluvné povinnosti splnil... Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalovaného v podanom odvolaní, že Zmluva, ktorú so žalobcom uzavrel obsahuje

7 3Csp/19/2020

neprijateľné zmluvné podmienky, poplatky (za upomienky, za hotovostné splátky, za splatenie úveru pred lehotou splatnosti), vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, ktorá môže byť vyhlásená po splnení požiadaviek upravených v zákone, nakoľko ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami nie je možné stotožňovať s ochranou dlžníkov, ktorí takéto zmluvy uzavreli a svoje povinnosti z nej vyplývajúce si vôbec plniť nezačali, tak ako v prejednávanej veci žalovaný, ktorý spotrebiteľskú zmluvu uzavrel v roku 2010 a zo schválenej výšky pôžičky v sume 4. 271, 15 eur a celkovej sumy pôžičky 6. 573, 39 eur nezaplatil jednú splátku, resp. ani jeden cent, t. j. zásadným spôsobom a v rozpore s dobrými mravmi si svoju elementárnu povinnosť splácať svoj dlh ani plniť nezačal a doposiaľ neplní, pričom opomenul, že ochrana, ktorú poskytuje spotrebiteľovi spotrebiteľské právo, nesmie viesť k porušeniu zásady rovnosti strán sporu a k spôsobovaniu ujmy predávajúcim, či veriteľom (žalobcovi)... Neopodstatnenou je aj námietka žalovaného, že priložené zmluvné podmienky sú vopred naformulované, a preto neprijateľné, nakoľko ich prípadná neprijateľnosť nie je podmienená spôsobom akým sú vytvorené a spotrebiteľovi predložené, ale ich obsahom, ktorý musí byť jasný, zrozumiteľný a nesmie vytvárať nerovnováhu medzi právami a povinnosťami spotrebiteľa a právami a povinnosťami predajcov a dodávateľov.“

13. V zmysle uvedeného žalovaná nesúhlasila s podanou žalobou a navrhla, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

14. Súd vykonal dokazovanie Zmluvou o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. U 17776-08 zo dňa 25.6.2008, rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 15Csp/77/2017 zo dňa 24.10.2019 a rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 14Csp/56/2020 zo dňa 17.9.2021.

15. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

16. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

17. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Podľa § 298 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej

8

3Csp/19/2020

podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

19. Podľa § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

20. Podľa § 4 ods. 2 písm. b) citovaného zákona predávajúci nesmie upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3.

21. Podľa § 215 ods. 1 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

22. Žalobcovia so žalovanou uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu. Ide o Zmluvu o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. U 17776-08 zo dňa 25.6.2008 (ďalej len „Zmluva“). Predmetom zmluvy malo byť poskytnutie úveru v celkovej výške 17 496,51 eura (527 100 Sk). Z tejto sumy si žalovaná započítala 235,68 eura, teda 7 100 Sk (čiastka B úveru) na úhradu výdavkov vynaložených spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s., suma 6 921,70 eura (208 523,24 Sk) predstavovala istinu úveru, ktorý bol žalobcom vyplatený (čiastka A Úveru) a zvyšná suma, t. j. 10 339,13 eura (311 476,76 Sk) bola prevedená na splatenie ich skoršieho úveru od žalovanej (časť C Úveru).

23. Zmluva o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. U 17776-08 zo dňa 25.6.2008 obsahovala neprijateľnú zmluvnú podmienku, a to v Čiastke B úveru, podľa ktorej žalobcovia spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. zaplatili 235,68 eura (7 100 Sk), avšak bez bližšej špecifikácie za aké úkony, resp. aké protiplnenie za tento poplatok obdržali. Taktiež súdu doposiaľ nie je jasné, prečo tento poplatok platili spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. aj napriek skutočnosti, že úver im bol poskytnutý Všeobecnou úverovou bankou, a.s. Podľa názoru súdu poplatok vo výške 235,68 eura uvedený v Čiastke B Zmluvy o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. U 17776-08 zo dňa 25.6.2008 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

24. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 15Csp/77/2017 zo dňa 24.10.2019 a rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 14Csp/56/2020 zo dňa 17.9.2021.

25. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu.

26. Prípustnosť tejto žaloby žalobcovia vyvodzovali z § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v spojení s § 298 ods. 2 CSP z ktorého vyplýva možnosť priznania primeraného finančného zadosťučinenia spotrebiteľovi aj v konaní, v ktorom sa spotrebiteľ domáha určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a v tejto časti konania je úspešný.

27. Žalobcovia finančné zadosťučinenie požadovali vo výške 235,68 eura, čo predstavuje sumu, ktorú mali zaplatiť žalovanej titulom neprijateľnej zmluvnej podmienky
9 3Csp/19/2020

uvedenej v Čiastke B úveru Zmluvy o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. U 17776-08 zo dňa 25.6.2008. Súd vzhľadom na uvedené preto za primeranú výšku finančného zadosťučinenia považuje túto sumu.

28. Z uvedených dôvodov súd žalobe vyhovel.

29. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

30. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

31. Súd priznal žalobcom náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu, pretože mali plný úspech vo veci a uplatnili si ich náhradu. O ich výške súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Len do uplynutia lehoty na podanie odvolania môže odvolateľ rozšíriť rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda ako aj meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.